

8. september 2023

UKA2023/54

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 malillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik imaattumik siunnersuuteqarpunga:

Nunat avannarliit siunnersuisooqatigiit Kalaallit Nunaata qanoq iluaqutiginerulersinnaaneraa pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut

(Inatsisartunut ilaasorta, Mariane Paviasen, Inuit Ataqatigiit)

Nunat Avannarliit siunnersuisooqatigiivini, 87-nik ilaasortaartumi, Nunarput sinnerlugu sinniisut ilaasortaatat marluusarput, Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivini ilaasortaasut tassaaput; Danmark, Sverige, Norge, Island, Finland, Åland, Savalimmiut, Nunarpullu kingulliit pingasut tassalu Åland, Savalimmiut Nunarput tamatta immikkut marlunnik ilaasortaatitaqarpugut nunat sinneri amerlanerusunik ilaasortaatitaqarlutik. Nunat nunasiaataasimasut, tassa Nunarput Savalimmiullu, ilaasortaatitaat marluinnaapput tamatumunngalu pissutaavoq Danskit 20-inik ilaasortaatitaqarsinnaallutik inissat sisamat Nunatsinnut Savalimmiunullu avillugit tunniussimammassuk.

Ukiup ataasingulersup matuma siorna Nunatsinniit aallartitatut Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiiffiannut ilaasortanngorpunga, ataatsimiineq siulleq pissanganarluni neriulluarnarlunilu pivoq, tassanimi isumaqarsimavunga nunat immikkut tamatta arlaatigut iluaqutissatsinnik suleqatigiiffigisinnaasatsinnik ingerlatsisoqarlunilu pissusilersortoqassasoq, kisianni paasilluariartuinnarnerani eqqarsaat una takkuttaleroq: Ilaasortaanerput sumut atussavarput?

Nunani Avannarlerni Siunnersuisooqatigiit partiilersorlutik agguataartarput, taamaakkaluartoq malunnanngitsoorneq ajorpoq nunaqatigiikkuutaarluni aamma suleqatigiinneq ingerlanneqartartoq skandinaviamiut ingammik anguniakkaminnik suleqatigiiffigisinnaasaminnik anguniagaqartarput. Ikinnerussuteqarluta ineriartortitassatut suli inissimasuulluta anguniakkatsinnik angusaqarniarsarluta piniarutta ajornakusoortaqaaq; nunammi sinneruttuni angoriikkat uagut suli angusimanggisagut siunnersuutiginiarutigut itigartitaassaagut.

Ikinnerussuteqangaarluta inissisimanerput aalajangerneqartartuni siunnersuutigineqartartunullu peqataaniarsinnaasarneq ajornakusoortarpoq, anguniakkani aalajangiisoqaraangat ilaatigut Nunatsinnut inornarsinnaasartunik aalajangiisoqartarpoq, ajoraluartumillu aamma nammineq oqaatsivut ataatsimiigiarangatta atorsinnaanngilagut; taamaalioruttami paasineqarnavianngilagut. Allakkat tamarmik

skandinaviamiut oqaasii atorlugit suliarineqartarput, illua'tungaani nunat ilaasortaasut allat tamangajammik nammineq oqaatitsik atorsinnaavaat nutserisoqarsinnaatitaallutik uagulli manna tikillugu pisinnaatitaaffik tamanna suli angunngilarput. Helsingorforsimi isumaqatigiissut tassaavoq nunat avannarliit siunnersuisooqatigiivini malitassaq pingaarneq taannaluunniit oqaatsitsinnut nutserneqarnikuungilaq.

Piffissami matumani Helsingforsimi isumaqatigiissut nutarterniarlugu isumaqatiginninniarnit aallartinnikuupput, aallartitatut partiit tamaasa aperinikuuakka suut siunnersuutigerusunnaat, partiit anginerit marluinnaat akissuteqarnikuupput, taakkulu namminerisamik ilaasortaansaq kissaatigaat, Inuit ataqatigiit naligiimmik pineqarnissarput kissaatigaarput. Nunani Avannarlerni ilaasortaasuni nunat hold-1 aamma hold-2-tullusooq avissimasutut ipput, hold 1-it tassaallutik nunat siuarsimanersut oqartussaanagerusutullu pissusilersorsinnaasartut.

Oqaatigineqarpoq aammalu allasimasoqarpoq nunat tamarmik naligiimmik siunnersuuteqarlutillu oqaaseqarsinnaatitaasut, aap siunnersuuteqarsinnaalluarpugut kisianni siunnersuutiginiakkavut tassaasariaqartarput nunani ilaasortaasuni akuerineqarsinnasut ingerlateqqinneqarsinnaappata aatsaat amerlanerussuteqartut akuerippasuk ingerlaqqissinnaasartut, nunalli ilaasa angoriikkatik siunnersuutitigineqarpata akuerinavianngilaat. Taamaalluta immitsinnut aperisariaqalersarpugut Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivini ilaasortaanerput iluaqutaava? Taamaasimappat sutigut iluaqutaava? Siunissami qanoq pitsaanagerusumik iluaqugitilissavarput?

Namminerisamik ilaasortanngornissaq anguniassanerparput? Aningaasatigut kingunissai eqqarsaatigalugit akilersinnaasanerpa ilaasortavinngorutta? Ukiumut arlaleriaq angalasarneq, oqaatsigut atorlugit oqalukkusukkaluarutta taparserneqarneq ajorneq? Nunat allat angoriigaannik nalimmassarniarsarineq? Oqartussaaqataanerulernissaq tusaaneqarnerulernissarlu anguniarlugu ilaasortaatarisartakkatsinnut pitsaanagerusunik anguniagassanik pilersitsissaagut? Ilaasortaanerput sumut atussavarput?

Taamak oqaaseqarlunga oqallinnissaq qilanaarlugu isummasi tusarnissaat pissanngatigalugu qujavunga.

Qujanaq.